

CONCHYLIOLOGISCHE VERENIGING „GLORIA - MARIS” ANTWERPEN

AANGESLOTEN BIJ HET KONTAKTKOMITEE VAN DE KRINGEN VOOR
NATUURSTUDIE EN NATUURBESCHERMING IN HET ANTWERPSE

J U N I 1 9 6 7

de JAARGANG

67264

nr. 6

REDACTIE:

ANTOINE VEREYCKEN

SECRETARIAAT:

VLIZ (vzw)
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

VERSLAG VAN DE MAANDVERGADERING VAN ZONDAG 7 MEI 1967

Minder belangstelling dan naar gewoonte, te wijten aan communiefesten en andere, waardoor een ganse reeks verontschuldigungen toekwamen. Met genoegen mochten wij de aanwezigheid vaststellen van de heer M. Lucas, voorzitter van de Section de Malacologie van Les Naturalistes Belges en zijn dame, alsmede van de heer L. Willems, ondervoorzitter, beiden trouwens eveneens lid van onze vereniging. Voorzitter had dan ook bij zijn welkomwoord enkele vriendschappelijke woorden en betoogde dat beide verenigingen naar een conchiliologische en malacologische samenwerking streefden en ijverden. Na deze inleiding, die even na 10 uur aanving, nodigde voorzitter Van Cleemput de aanwezigen uit steeds op tijd tegenwoordig te zijn op de vergaderingen, zodat achteraf nog tijd genoeg overblijft om rustig schelpen aan te kopen, te ruilen en over het hobby te praten.

Hierna verleende hij het woord aan de heer E. Wils, die als onderwerp voor zijn spreekbeurt "Wat leeft er in onze getijzone" had gekozen. Wie spreker kent, weet met welke overgave hij zijn onderwerpen uitzoekt en behandelt. Na een verklaring te hebben afgelegd over de keuze zelf van het onderwerp en de reden waarom hij het koos (om onze talrijke nieuwe leden toe te lichten en de aandacht van iedereen te wekken voor eigen schelpenfauna) lichtte spreker zijn standpunt toe over de getijzone. Hij definieerde en specificeerde deze als zijnde gelegen tussen de doortij van de vloedlijn en de doortij van de eblijn. De hogere en lagere tijen zijn uitzonderingstoestanden. De heer Wils beschouwt de getijzone eerder als een opwaartse uitbreiding van de zeebodem, dan als een neerwaartse landuitbreiding, wat echter niet uitsluit dan enkele typische landbewoners in deze zone kunnen voorkomen. Alle aspecten van klimaat, temperaturen, regenval bij laagwaterstand in de getijzone, werden onder de "loupe" gehouden en nader toegelicht. Hij besloot dit overzicht met een indeling te schetsen van een bepaalde kustzone in Zeeland aan de Oosterschelde, zowel wat het planten- als het dierenrijk betrof.

De heer Wils ging vervolgens verder met het bespreken van een typische familie die het in de getijzone wonderwel doet : de LITTORINIDAE (Alikruiken); deze is uitermate aan dat biotoop aangepast en wat zeker belangrijk is natuurlijk uitgerust tegen uitdroging door het langdurig terugtrekken van het water. Zo gaf hij het voorbeeld van de Littorina neritoides, eerder zeldzaam langs onze kusten, maar heel algemeen langs de Middellandse zee-kusten, die tot 2 à 3 meter boven de hoogste vloedlijn op de rotsen worden aangetroffen en slechts bijwijlen worden besprenkeld door druppels zeewater, als de golven uiteenklotsen op de rotsen. Dit is nochtans voldoende voor deze weekdieren om zich in stand te houden.

Propebela turricula Montagu 1803

Een van onze minder gekende schelpjes, maar dat men toch af en toe eens aantreft tussen schelpgruis is deze Propebela, behorende tot de familie Turridae.

Voor de beschrijving van de schelp verwijs ik naar het boek van Bob Entrop waar de schelp afgebeeld staat onder de naam van Lora turricula. Het geslacht Lora Gistel 1848 is echter verkeerd. Dall gebruikte hem voor een reeks Boreale Turridae, welken nu onder de geslachten Oenopoda Mörch 1852 en Frobela Iredale 1918 zijn ondergebracht.

P. turricula Mont. wordt thans door A.W.B.Powell ondergebracht in het geslacht Propebela, en is hiervan het type spec.

Andere recente Propebela zijn :

- P. nazanensis Dall 1919
- P. nobilis Möller 1842
- (candida, crosio, komakahida, nipponensis, yokoyamai zijn fossiel)
- P. diomedea Bartsch 1944
- P. smithi Bartsch 1944
- P. exquisita Bartsch 1944
- P. profundicola Bartsch 1944

Powell geeft als kenmerken voor het geslacht : 8/16 mm - smal biconisch - een lange, smalle winding die overgaat in een zeer korte, ondiepe inkeping. De apex is afgeplat en glanzend. De volgende winding is ook glanzend, maar wordt toch iets doffer. Opening tamelijk lang en smal.

Periostracum is eerder dun of ontbreekt.

Operculum is zeer smal ovaal.

Voorkomen van het geslacht : Het ganse arctische gebied, Japan en Californië.

Ten slotte zijn Turritoma Bartsch 1941 en Turritomella Bartsch 1941 synoniemen van het geslacht en P. mitrula Loven 1846 & P. robusta Wood 1872 syn. van P. turricula Mont.

Rik Poulman (Tienen)

Geraadpleegd :

POWELL, A.W.B. :

The Molluscan Families Speightiidae and Turridae.

Bull. Auckl. Inst. and Mus. No 5 1966

ENTROP, Bob :

Schelpen vinden en herkennen.

Zutphen, Thieme 1965